

Designpääkaupunkivuoden tulokset ja perintö

Designpääkaupunkivuosi saavutti tavoitteensa

Designpääkaupunkivuosi laajensi muotoilun käyttöä Suomessa. Se myös lisäsi ymmärrystä muotoilun mahdollisuuksista ja saavutti poikkeuksellisen kansainvälisen huomion. Keväällä 2010 alkanut suurhanke saavutti sille asetetut tavoitteet.

Keskeisiä tuloksia on koottu kymmeneen teesiin, jotka World Design Capital Helsinki 2012 julkisti tiistaina 27.11.2012. Tavoitteiden mukaisesti kaupunkilaiset ymmärsivät paremmin muotoilun merkityksen ja vaikutuksen omaan arkeensa, käyttäjän näkökulma osana suunnittelua korostui ja muotoilun avulla ratkaistiin ongelmia erilaisissa ympäristöissä.

Ohjelmassa 550 projektia ja 2 800 tapahtumaa

Muotoilu kosketti vuonna 2012 suomalaisia laajemmin kuin koskaan aiemmin. Muotoilun merkitystä avattiin designvuoden aikana yhteensä 550 projektin ja 2 800 tapahtuman kautta. Ohjelmaa toteutettiin Suomessa ja maailmalla 290 organisaatiosta koostuva verkosto. Designpääkaupunkivuoden näyttelyissä, tapahtumissa ja kohteissa vieraili noin 2,5 miljoonaa kävijää.

Puurakentamisen tyylinäyte, Kampin kappeli avattiin Helsingin Narinkkatorille kesäkuussa 2012. Kuva: Lauri Rotko

Tapahtumista 90 prosenttia oli kaikille avoimia ja 80 prosenttia maksuttomia.

Syntyi uusia oivalluksia, uusia paikkoja ja uudenlaista yhteistyötä

Muotoilun menetelmien käyttö laajeni vuoden aikana monin tavoin ja ohjelma kosketti suurta osaa kaupunkilaisista laajamittaisten kehittämishankkeiden kautta. Niiden avulla ratkaistiin mm. terveys- ja sosiaalipalveluja, opiskelijajärjestön palvelua, lentokentän turvatarkastusta, työntekemien tapoja, työasuja ja opastejärjestelmien uudistusta.

Designpääkaupunkivuoden 580 projektista noin kolmasosa oli julkisen sektorin toteuttamia. Projekteissa osallistettiin tuhansia käyttäjiä mukaan tuote- ja palvelusuunnitteluun työpaikoissa, koulutuksissa ja haastatteluissa.

Viiteen kaupunkiin syntyi myös uusia yhteisiä tiloja kaupunkilaisille. Helsingissä Teurastamon alue, Kampin kappeli, Paviljonki, kaupunkiviljelypuutarha Kääntöpöytä ja Kulttuurisauna, Espoossa Muotoile Espoo -tila sekä maaliskuussa 2013 avautuva luontokeskus Haltia, Vantaalla Designikkuna sekä lentoaseman kaikille avoimet Suvanto-lounges ja Lahdessa Muotohuolto. Uudet tilat muuttivat kaupunkikuvaa joko väliaikaisesti tai pysyvästi ja tarjosivat uusia paikkoja kohtaamiseen kaupungissa. Uudet tilat suunniteltiin alusta alkaen kaupunkilaisten yhteiseen toimintaan.

Designpääkaupungin laajasta vaikutuksesta kertoo myös lasten ja nuorten muotoilukasvatuksen lisääminen. Esimerkiksi 11 000 kuusivuotiaasta avasi viidessä kaupungissa Muotoilijan aarrearkun ja tanskalaisen INDEX-organisaation muotoiluopetusta kokeiltiin viidessä lukiassa.

Designpääkaupunki näkyi ja kiinnosti maailmalla

Maailman designpääkaupunkina Suomen metropolialue keräsi laajaa kansainvälistä huomiota. Viesti muotoilun uudesta roolista oli paitsi vakuuttava myös kiinnostava: designvuoden mediaseurannan mukaan kotimaisia osumia julkaistiin tiedotusvälineissä noin 7 000 kappaletta. Kansainvälisiä osumia oli lähes 8 000 noin sadassa eri maassa, mikä on poikkeuksellisen paljon.

Vuoden aikana designpääkaupungissa järjestettiin yli 80 kansainvälistä seminaaria, konferenssia ja tapahtumaa, jotka houkuttelivat maahan yli 2 000 kansainvälistä asiantuntijaa. Designvuoden puitteissa järjestettiin vuosina 2010–2012 noin 200 kansainvälistä tapahtumaa 44 eri maassa.

Designpääkaupunki vaikutti myös matkailun kehitykseen. Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Kauniaisissa ja Lahdessa oltiin tyytyväisiä aiempien menestysvuosien päälle tulleeseen kasvuun, joka esimerkiksi Helsingissä oli arvioiden mukaan 1,3 prosenttia. IBM:n data-analyttikoiden tekemän tutkimuksen mukaan vuoden 2012 erityspiirteiden vaikutus Helsingin matkailuun oli 2,5 prosenttia.

Budjetti kasvoi, tulos plussalla

Kansainvälisen designsäätiön hallinnoima kokonaisrahoitus vuosina 2010 – 2013 oli 17,8 miljoonaa euroa. Alun perin tavoite oli 15 miljoonaa, joka hankkeen käynnistyessä nostettiin 16 miljoonaan. Valtio rahoitti 5 miljoonaa ja designvuoden toteuttaneet kumppanikaupungit Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen ja Lahti yhteensä kuusi miljoonaa. Budjetin kasvu tuli yrityksiltä ja säätiöiltä, joiden osuus kasvoi ennakoitusta. Designsäätiön taloudellinen tulos oli noin 100 000 euroa ylijäämäinen.

Designpääkaupungin taloudellinen laajuus oli selvästi suurempi kuin Kansainvälisen designsäätiön hallinnoima budjetti. Projektien kokonaisbudjetit ja eri toimijoiden designpääkaupunkiin liittyneet muut toimenpiteet eivät näy säätiön budjetissa. Luvuissa ei myöskään ole mukana välillisiä kuluja, kuten muiden yhteisöjen toteuttamia rakennusinvestointeja tai mahdollisia käyttökustannusten lisäyksiä. Arviota designpääkaupungin taloudellisesta kokonaislaajuudesta ei ole käytettävissä.

Loppuraportti: Designvuosi kasvoi ennakoitua laajemmaksi

Helsingin designpääkaupunkivuosi toteutui laajempaan kuin aluksi ennakoitiin, todetaan hankkeen loppuraportissa. Kattava 109-sivuihin suomenkielinen loppuraportti julkaistiin 26.3.2013.

Vuoden ohjelma kasvoi tavoiteltua suuremmaksi ja mediahuomio sekä kotimaassa että

Nuoret muotoilevat maailmaa Knit n Tag-neulegraffititapahtuma Ruttoupuistossa elokuussa 2012. Kuva: Maarit Hohteri / nuorisosiainkeskus.

kansainvälisesti ylitti odotukset. Kansainvälisen designsäätiön hallinnoima vuoden kokonaisbudjetti kasvoi hankkeen kuluessa 15 miljoonasta eurosta lähes 18 miljoonaan.

Johtopäätöksenä loppuraportissa todetaan, että muotoilusta tuli yhteiskunnallinen puheenaihe ja Helsinki nousi entistä kiinnostavammaksi designkaupungiksi. Kaupunkilaiset näkivät muotoilun yhteyden omaan arkeensa ja elinkeinoelämä ymmärsi paremmin muotoilun merkityksen kilpailuetuna.

Designvuodesta myös vaikuttavuustutkimus ja kaupunkiraportti

Helsingin designpääkaupunkivuodesta on valmistunut säätiön loppuraportin lisäksi kaksi muuta yhteenvetoa. Asiantuntijayritys Deloitte toteuttamassa vaikuttavuustutkimuksessa arvioidaan designpääkaupunkivuoden strategisten päämäärien toteutumista. Kumppanikaupunkien yhteisessä raportissa kerrotaan, mitä designvuoden merkeissä tehtiin Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Kauniaisissa ja Lahdessa.

WDC Helsinki 2012 voittoisa Place Marketing Award 2014 -kilpailussa

World Design Capital Helsinki 2012 -hanke palkittiin lokakuussa 2014 alueellisen markkinoinnin kansainvälisessä Place Marketing Award 2014 -kilpailussa. Designpääkaupunkivuosi voitti sarjan New strategies for Events and Congresses, and Territorial Marketing.

Toisen kerran myönnetty palkinto nostaa esiin onnistuneita kansainvälisiä esimerkkejä paikan markkinoinnista. Palkintolautakunta huomioi erityisesti designpääkaupungin laajan kansainvälisen medianäkyvyyden sekä innovatiivisen toimintamallin, joka yhdisti yksityisiä ja julkisia tahoja.

Palkintolautakunta toi esiin myös Helsingin designpääkaupunkivuoden vahvan strategian, jossa muotoilutapahtumien lisäksi design tuotiin pitkäjänteisesti osaksi kaupungin kehittämistä. Tästä esimerkkinä mainitaan designpääkaupunkivuoden jatkohanke Toimiva kaupunki, joka on edistänyt muotoilun käyttöä kaupunkien kehittämisessä. Lisäksi palkintoperusteissa kiitettiin muotoilun roolia paikallisen identiteetin vahvistajana.

Pääkaupunkiseudun yhteisosasto Helsingin matkamessuilla tammikuussa 2012 toteutettiin WDC2012-teemalla. Kuva: Rebekka Lehtola